

Technologie en inclusie - een thema dat leeft!

Netwerkbijeenkomst 'Technologie en Domotica: ondersteuning voor inclusie?'

Donderdagmiddag 17 februari 2011 staat in het teken van technologie en inclusie. Met ongeveer 60 deelnemers en twee sprekers start om 15.15u **de netwerkbijeenkomst 'technologie en domotica: ondersteuning voor inclusie?'** Een bijeenkomst georganiseerd door de Coalitie voor Inclusie en Vilans. Uitwisselen van ervaringen en mensen vinden is het doel van de bijeenkomst.

Wil Molenaar van Stichting Perspectief (www.perspectief.org) leidt de bijeenkomst.

WELKOM!

Hans Kröber, voorzitter coalitie voor inclusie (www.coalitievoorinclusie.nl), maar ook directielid van Pameijer (www.pameijer.nl) en adviseur bij Vilans (www.vilans.nl) opent de bijeenkomst. Hans heet iedereen welkom en staat in bijzonder even stil bij het overweldigende aantal deelnemers. Bij congressen en symposia is de belangstelling voor dit thema vaak minimaal. De organisatie is dus erg blij met de grote belangstelling voor deze bijeenkomst. Een mooie gelegenheid om met elkaar in gesprek te gaan over wat technologie kan betekenen voor inclusie van mensen met beperkingen.

ERVARINGSVERHALEN UIT DE PRAKTIJK

Manon Verdonschot, programmamedewerker bij Vilans (programma Kwaliteit en Innovatie Gehandicaptenzorg) introduceert beide sprekers: Angela Scholten van de Lichtenvoorde en Metie Dirks van Kwecoo. Beide sprekers presenteren ervaringen met technologie in de praktijk.

DOMOTICA (Angela Scholten van de Lichtenvoorde)

"Technologie in het beleid van de organisatie, maar inzetten/ ontwikkelen vanuit de behoeften van de cliënt"

De Lichtenvoorde is een zorginstelling die vanuit Oost-Gelderland mensen met een beperking ondersteunt en begeleidt (www.youtube.com/watch?v=ZBPmnNCRNmc). Met ruim 650 medewerkers en meer dan 120 vrijwilliger biedt zij ondersteuning bij het wonen, werken en dagbesteding van ongeveer 800 mensen met een beperking of een ontwikkelingsachterstand. 'Een eigen leven en een eigen plek' is het motto van De Lichtenvoorde. Belangrijk speerpunt is dan ook het aansluiten bij wat de zorgvrager kan, hem/haar zelfstandiger maken en eigen regie te laten voeren. Ondersteunende technologie kan daar een waardevolle bijdrage aan leveren. Angela is clustermanager bij De Lichtenvoorde en is onder anderen verantwoordelijk voor de portefeuille 'Technologie in de zorg'. Zij ontwikkelt beleid op dit thema en brengt dit in de organisatie in.

In haar presentatie gaat Angela in op hoe de Lichtenvoorde omgaat met technologie. De Lichtenvoorde heeft technologie als belangrijk speerpunt opgenomen in haar beleid. Maar de innovaties ontstaan op de werkvloer. Hierbij zijn de wensen en behoeften van de cliënt leidend. Cliënt en omgeving denken mee over welke producten een meerwaarde kunnen bieden voor bijvoorbeeld zelfstandigheid en meedoen.

Met domotica heeft de Lichtenvoorde inmiddels veel positieve ervaringen opgedaan. Naast allerlei toepassingen van woontechnologie investeert De Lichtenvoorde nu ook in de ontwikkeling van technologie die cliënten ondersteunt bij het plannen en structureren van allerlei activiteiten in het dagelijks leven. Zo heeft De Lichtenvoorde recent een samenwerkingsovereenkomst ondertekend met een aantal partijen (waaronder een softwarebedrijf, een technisch ontwikkelbedrijf en een Hogeschool), met als doel een digitaal planbord te ontwikkelen, waarmee de bewoners van De Lichtenvoorde ondersteund worden in hun dagelijkse ritme. De aanleiding was dat de Lichtenvoorde met regelmaat vragen kreeg over structuur en dagritme. Bijvoorbeeld een vader van een bewoonster van De Lichtenvoorde vroeg zich af of er een meer gebruikersvriendelijke versie gemaakt kon worden van de digitale agenda van zijn dochter. Het gedrag van zijn dochter wordt door het gebruik van de digitale agenda positief beïnvloed, doordat ze weet wat ze te doen heeft en wordt voorbereid op toekomstige activiteiten. Hierdoor wordt de zelfstandigheid van zijn dochter vergroot en vindt ze houvast in haar dagelijks ritme.

<http://www.klik.org/nieuws/digitaal-planbord-maakt-mensen-zelfstandiger.html>

Een ander innovatieve aanpak bij de Lichtenvoorde was het uitzetten van een prijsvraag 'Het beste idee van de Lichtenvoorde'. Met deze prijsvraag wilde de Lichtenvoorde medewerkers stimuleren om mee te denken over de toepassing van technologie in de zorg. Zestig teams kwamen met ideeën. Een digitaal fotolijstje met pictogrammen om mensen met een handicap aan te sturen is de winnaar. Het lijstje is gewoon verkrijgbaar bij de Aldi. Een mooi idee om de zelfredzaamheid van cliënten te vergroten.

Een aantal kernpunten uit het enthousiaste verhaal van Angela zijn:

- Leren luisteren naar cliënten door ze actief te betrekken
- Laat kosten geen barrière zijn. Het is de moeite waard om te investeren in technologische innovaties ontstaan vanuit de cliënt.
- Dat het bijzonder is hoe snel mensen met een verstandelijke beperking leren omgaan met techniek. Mensen maken er écht gebruik van.
- Medewerkers, cliënten en verwanten moeten elkaar blijven uitdagen om tot mooie innovaties te komen. De bal moet gaan rollen.

Meer weten over de ervaringen met domotica en technologie bij de Lichtenvoorde? Bekijk volgende bronnen:

- www.delichtenvoorde.nl:
- [Themaboekje Ondersteunende Technologie](#)
- Bundeling van de beste ideeën in een boekje.
- op de site vindt u ook diverse filmpjes over het gebruik van technologie.

U kunt ook contact opnemen met Angela Scholten (0544 371130 of info@delichtenvoorde.nl)

COMMUNICATIE EN INCLUSIE (Metie Dirks van Kwecoo)

“Communicatieve beperkingen vormen bij ons het uitgangspunt. Al het andere is niet van belang”

Kwecoo, een kleinschalige woonvorm voor jong volwassenen met meervoudig bepaalde beperkingen in communicatie, gelegen in het Zuid Limburgse Waubach (gemeente Landgraaf). Zes jaar geleden gestart op initiatief van ouders. Metie Dirks is initiatiefneemster en communicatiedeskundige

Metie vertelt vol trots over de bewoners en over de unieke en bijzondere werkwijze van Kwecoo.

De 14 mensen die er wonen hebben allemaal een communicatieve beperking. Manieren creëren waardoor veel mensen (ook in het dorp) kunnen communiceren met hen, vormt het uitgangspunt van de ondersteuning. Alle bewoners maken gebruik van één of meerdere communicatiehulpmiddelen zoals een My Voice en een Proxtalker met spraakuitvoer, maar ook niet-technologische communicatiehulpmiddelen zoals foto's en pictogrammen, geprint en gelamineerd in een communicatiemap of ringband.

Bij de start van Kwecoo is er een bijeenkomst geweest met winkeliers en buurtbewoners.

In deze bijeenkomst is informatie gegeven over de aard van de handicap van de mensen die er wonen. Door uit te leggen wat voor beperkingen de bewoners hebben en uitleg te geven over op welke manier mensen met elkaar in contact kunnen komen (gewoon als buurtbewoners) kon een soort 'angst' weggenomen worden. Ook is per winkel bekeken wat er nodig is om de communicatie mogelijk te maken. Dat betekent dat er per winkel bijvoorbeeld specifieke pictokaarten zijn gemaakt.

Enkele mensen werken in de plaatselijke middenstand. Iemand helpt bijvoorbeeld 's ochtends in een restaurant met de voorbereidingen in de keuken. Van de recepten zijn zogenaamde 'scripts' gemaakt. Het recept is dan stapsgewijs uitgewerkt met behulp van foto's en pictogrammen. Als er een nieuw recept is, maakt de ondersteuner van Kwecoo een nieuw script. Een ander werkt in de bonbonnière, hij is slechthorend en heeft autisme. Hij doet dit met zoveel overgave en precisie dat de eigenaar van de bonbonnière er gewoon van geniet om hem aan het werk te zien. En zo heeft Metie nog meer boeiende succesverhalen. Want volgens Metie horen ze er echt bij in het dorp!

Meer weten? Neem contact op met Metie (metie.dirks@kwecoo.net)

Binnenkort verschijnt een interview met Metie, waarin de werkwijze van Kwecoo wordt toegelicht, op de website van Vilans (www.vilans.nl)

MET ELKAAR IN GESPREK

Vanwege het groot aantal deelnemers gaat de discussie verder in kleinere groepjes. Plenair wordt gepeild welke onderwerpen aandacht verdienen. De volgende thema's worden genoemd.

1. Verder in gesprek met Angela Scholten
een groepje mensen bekijkt samen met Angela een filmpje van de Lichtenvoorde over het gebruik van en gaat verder in gesprek over domotica
2. Verder in gesprek met Metie Dirks
Metie praat met een aantal mensen verder over de 'Kwecoo aanpak'
3. Het Blue Call Phone project van de Belgische gasten
De Belgische gasten van Ithaka Oostende vertellen aan een groot aantal belangstellenden over het idee achter en de functionaliteiten van de Blue Call Phone. Meer informatie kunt u vinden op www.bluecallphone.be. Hier vindt u onder andere informatie, maar ook leuke filmpjes over de Blue Call Phone (www.youtube.com/watch?v=J6-ARHleQjM&feature=player_embedded). Pameijer voert momenteel samen met Vilans een korte pilot uit met deze applicatie. We houden u op de hoogte!
4. Borgen van kennis over technologie in de organisatie
5. RICHTING:
Een instrument voor Risico Inventarisatie voor Cliëntspecifieke Hulpmiddelen en de Toepassing daarvan IN Gehandicaptenzorg.
Carool Teirlinck van TNO (www.tno.nl) vertelt kort over de inhoud van het instrument en deelt het instrument met daarbij 'vijf stellingen' over de implementatie van het instrument uit. Graag wil Carool van professionals weten of en hoe zij dit Risico analyse instrument kunnen en willen toepassen. U kunt het instrument en de enquête bekijken via www.tno.nl/content.cfm?context=thema&content=markt_product&laag1=891&laag2=189&laag3=144&item_id=1339&Taal=1. Het instrument is ook te vinden via de zoekfunctie op www.tno.nl of neem contact op met Carool (carool.teirlinck@tno.nl).

IDEEËN EN VOORBEELDEN

Naast de uitwisselingen in de discussiegroepjes hebben deelnemers ideeën, vragen en inspirerende voorbeelden op notitieblokjes genoteerd.

GOEDE VOORBEELDEN

- Kleinschalige woonvorm Woonmere: www.woonmere.nl
- wooninitiatief Pim (www.woonzelf.nl/pdf/diversen/stichtingPIM.pdf)
- Emiliusschool (activeren d.m.v. snoezelen) (www.emiliusschool.nl)
- Project Pontem en Kentalis (www.kentalis.nl)
- PICT@: persoonlijke toegangspoort tot ICT. Een Belgisch product in ontwikkeling (www.vzw-ithaka.be/nl/projecten/pict)
- Blue Call Phone: applicatie op de iPhone. Ontwikkeld door Belgische Ithaka (www.bluecallphone.be)

GOEDE IDEEËN

- uitwisseling met praktijk is belangrijk--> initieer een “gebruiker-ontwikkelaar-producent” platform om hulpmiddelen verder te ontwikkelen
- belangrijk om ook de Business case mee te geven bij communicatie en evaluatie over domotica-oplossingen: wat kost het?; wat bespaart het aan begeleidingsuren?; wat levert het aan participatiemogelijkheden?;
- WMO beleid gemeenten - informatie over domotica is belangrijk in dit beleid
- informatie over nieuwe technologieën doorgeven aan de cliëntenverenigingen binnen Nederland
- C.A.K. sneller werken d.m.v. nieuwe technologie systemen. Het CAK berekent en incasseert de eigen bijdragen voor Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) en de Wmo. Het CAK is ook verantwoordelijk voor de financiering van de AWBZ-instellingen en het uitbetalen van de Compensatie eigen risico in de zorgverzekeringswet.
- zorgaanbieder/ WMO eigen bijdrage voor cliënt betalen

VRAGEN

- Hoe komen mensen met een beperking, die niet in een intramurale setting wonen, op de hoogte van alle bestaande en nieuwe domoticatechnieken en hulpmiddelen?
- Kan VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten) domotica verankeren in de WMO verordening voor alle gemeenten en naar burgers
- Hoe staat Vilans tegenover de werking van OV chipkaartsysteem, voor mensen met een beperking en veiligheid?

HOE VERDER?

De behoefte tot kennisuitwisseling rondom dit thema bleek al groot door het aantal aanmeldingen. Maar tijdens de bijeenkomst en met name tijdens de discussie in kleine groepjes wordt dit nogmaals benadrukt. Hoe kunnen we blijven uitwisselen met elkaar? Een aantal mogelijkheden worden genoemd:

- uitwisselen via sociale media.
Momenteel zijn er een tweetal LinkedIn groepen waarop discussies over technologie plaatsvinden:
 - ondersteunende technologie voor verstandelijke beperkingen (www.linkedin.com/groups?mostPopular=&gid=3661346&trk=myg_ugrp_ovr)
 - VG 2.0 sociale media en zorg 2.0 voor mensen met verstandelijke beperkingen (www.linkedin.com/groups/VG-20-Social-Media-en-3686278?trk=myg_ugrp_ovr)
- uitwisselen tijdens congressen en bijeenkomsten
 - Vilans heeft een workshop ingediend voor de Kennismarkt op 26 mei, waarin aan de hand van Blue Call Phone pilot ervaringen worden uitgewisseld.
 - Op 7 april wordt van 13.00u tot 17.00u een (netwerk)borrel georganiseerd ‘de Rechtbank’ in Utrecht. Deze netwerkborrel is in de plaats van het seminar dat op 7 april zou plaatsvinden. De bedoeling hiervan is om geïnteresseerden op het gebied van VG2.0 samen te brengen. Onderwerp van gesprek is hoe de 2.0-ontwikkelingen kunnen bijdragen aan de kwaliteit van bestaan van mensen met een verstandelijke beperking. De bijeenkomst is informeel. Toegang is gratis, een drankje op eigen kosten. Je bent van harte welkom. zie voor meer informatie www.vg20.nl

- opnieuw een bijeenkomst
 - belangrijke vraag waar in een volgende bijeenkomst bij stil gestaan kan worden is “ overstijgend denken en kijken naar de inzet van technologie als ondersteuningsmethodiek.
 - uitgaande van de cliëntvraag
- Een werkgroepje van Joost van de Broek (www.intaal.nl) , Inge van Gils (www.woonmere.nl), Paul Imthorn (www.imthorn.org) zullen ideeën voor een ‘vervolg’ bijeenkomst verder uitwerken.

SOEP EN BROODJES

Onder het genot van een kopje soep een broodje werden gesprekken voortgezet.

Het was een boeiende bijeenkomst met zeker een vervolg!
Tot binnenkort via LinkedIn of bij geplande evenementen.

Met vriendelijke groeten,

de organisatie

Coalitie voor inclusie (www.coalitievoorinclusie.nl)

Hans Kröber (hans.krober@pameijer.nl)
Wil Molenaar (w.molenaar@perspectief.nl)
Heleen Hartholt (h.hartholt@perspectief.org)

Vilans (www.vilans.nl)

Manon Verdonschot (m.verdonschot@vilans.nl)
Daniëlle Golsteijn (d.golsteijn@vilans.nl)

